

DINAH JEFFERIES

ŠILKO PIRKLIO DUKRA

The Sunday Times
BESTSELERIS NR. 1

baltos lankos

Dinah Jefferies

Šilko pirklio dukra

romanas

Iš anglų kalbos vertė Inga Stančikaitė

baltos lankos

Versta iš:
Dinah Jefferies, *The Silk Merchant's Daughter*,
Viking, an imprint of Penguin Books, 2016

Redaktorė
Daiva Grikinienė

Maketuotoja
Eglė Jurkūnaitė

Dailininkas
Zigmantas Butautis

Leidinio bibliografinė informacija pateikiama Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos Nacionalinės bibliografijos duomenų banke (NBDB).

Šį leidinį draudžiama atgaminti bet kokia forma ar būdu, viešai skelbti, taip pat padaryti viešai prieinamą kompiuterių tinklais (internete), išleisti ir versti, platinti jo originalą ar kopijas: perduoti, nuomoti, teikti panaudai ar kitaip perduoti nuosavybėn.

Draudžiama šį kūrinį, esantį bibliotekose, mokymo įstaigose, muziejuose arba archyvuose, mokslinių tyrimų ar asmeninių studijų tikslais atgaminti, viešai skelbti ar padaryti visiems prieinamą kompiuterių tinklais tam skirtuose terminaluose tų įstaigų patalpose.

ISBN 978-9955-23-974-1

Text copyright © Dinah Jefferies, 2016
The author has asserted her moral rights. All rights reserved.
© Getty Images, viršelio nuotrauka
© Inga Stančikaitė, vertimas į lietuvių kalbą, 2017
© Baltų lankų leidyba, 2017

Vietnamo istorijos laiko juosta

1787 m.

Prancūzai įsitraukia į Vietnamo reikalus. Versalio sutartimi sukuriama sąjunga tarp Prancūzijos karaliaus Liudviko XVI ir Vietnamo princo Nguyêno Ánho.

XIX a., 5–10 dešimtmetis

Prancūzija kolonizuoja Indokiniją (Vietnamą, Kambodžą ir Laosą). Prancūzai padalija Vietnamą į tris dalis: Tonkiną, Anamą ir Košenšiną.

1927–1930 m.

Šiaurėje susikuria dvi stipriai engiamų komunistų grupės, ketinančios pasipriešinti prancūzams.

1940 m.

Per Antrąjį pasaulinį karą įsiveržusi ir Vietnamą okupavusi Japonija leidžia kolonijinei prancūzų vyriausybei kurį laiką tęsti veiklą.

1941–1944 m.

Ho Ši Minas, iškilęs kaip pasipriešinimo judėjimo Japonijai lyderis, sukuria Nepriklausomybės sąjungą „Vietminh“.

1945 m.

Japonai trumpam perima valdžią iš prancūzų. Japonams pasidavus, jų vietą užima Ho Ši Mino vedama „Vietminh“. Britų ir amerikiečių karinių pajėgų padedami prancūzai susigrąžina kolonijinę valdžią.

1946 m.

„Vietminh“ priešinasi. Prancūzų pajėgos apšaudo Hai-fongo uostą. Prasideda pirmasis Indokinijos karas (arba Prancūzijos–Vietnamo karas).

1946–1954 m.

Per Indokinijos karą Kinija ir SSRS palaiko Ho Ši Miną, o JAV – Prancūziją, nes nori sulaukyti komunizmo plitimą.

1954 m.

Didžiosios dalies gyventojų palaikoma „Vietminh“ apsupa izoliuotą prancūzų karinį postą Dien Bien Fu miestelyje. 12 000 prancūzų karių patenka į spąstus. Prancūzija pasiduoda. Ženevos konferencijos metu Vietnamas padalijamas į Šiaurės ir Pietų, po dvejų metų numatomi rinkimai.

1955–1956 m.

JAV palaikomas Ngo Din Diemas pasiskelbia Pietų Vietnamo prezidentu ir atsisako rengti rinkimus.

1957–1959 m.

Iš Šiaurės į Pietų Vietnamą plūsta ginklai ir vyrai. Prasideda komunistų maištas Pietuose.

1960 m.

Pietuose kovai su JAV susikuria Vietkongas, arba Nacionalinis laisvės frontas.

1964 m.

Patruliuojantis Šiaurės Vietnamo laivas užpuola JAV eskadrinį minininką.

1965 m.

Koviniai JAV daliniai atvyksta į Vietnamą ir prasideda Amerikos ir Vietnamo karas. JAV numeta daugiau tonų bombų, nei buvo numesta per visą Antrąjį pasaulinį karą.

1973 m.

Po Paryžiaus taikos sutarties, kurioje dalyvavo Niksonas ir Kisindžeris, JAV atitraukia kariuomenę, bet Pietuose ir toliau vyksta neramumai.

1975 m.

Komunistai užima Saigoną. Evakuojami paskutiniai likę JAV piliečiai. Komunistinė valdžia suvienija Vietnamą ir Saigonas pervadinamas Hošiminu.

1

Šilko gijos

1952 m., nuo gegužės iki ankstyvos liepos

Hanojus, Vietnamas

Nicolė uodė svaigaus laukinių gardenijų aromato pritvinkusį orą, blizgūs žali krūmo lapai ir kvapnūs balti žiedai buvo nukloję šešėliuotąją sodo dalį. Ji dirstelėjo žemyn pro miegamojo langą ir pamatė tėtį, tikrinantį, ar lauke viskas nepriekaištinga. Jis vis dar buvo žavus vyras, puikiai apkirpti tamsūs, vos pradėję dengtis sidabru plaukai darė jo išvaizdą itin garbingą, ir, tenka pripažinti, o tai erzino, jis tikrai dailiai viską išpuošė – juk aštuonioliktasis Nicolės gimtadienis jam tapo dingtimi pasipuikuoti sodu. Palei stiklines medaus spalvos vilos duris rūko smilkalai, o sodo tvenkinių vandenyse atsispindėjo ryškiaspalviai popieriniai žibintai, sukabinti ant dviejų didžiulių jostro medžio šakų.

Nicolė paskutinį sykį dirstelėjo į veidrodį ir susimąstė. Gal į ilgus juodus plaukus derėtų įsisegti fuksijos žiedą, kad tiktų prie specialiai šiandienai pasiūtos suknelės kiniška apykakle? Korsetas globė liekną jos figūrą it antra oda, o sijonas einant sukosi ir kone šlavė žemę. Klausydamosi per radiją skambančios Editos Piaf „Hymne à l’amour“, nusprendė gėlės nesisegti, ji vėl žvilgtelėjo pro langą ir pamatė seserį Silviją, einančią tėvui prie šono, – jiedu, kaip dažnai mėgdavo, ėjo suglaudę galvas. Akimirką Nicolė pasijuto palikta ir nurijo žybtelėjusį pavydą. Jau turėtų būti prie to įpratusi, bet sesuo dar nė nesusišukavusi ar neišsivaliusi dantų jau atrodė graži – turėjo banguotus kaštoninius plaukus, it akmenyje iškaltus skruostikaulius ir tobulai kryptelėjusią prancūzišką nosį. Aukšta, liekna Silvija paveldėjo prancūzišką tėvo išvaizdą, o

Nikolė buvo panaši į seniai mirusią vietnamietę motiną ir drovėjosi gintarinio savo gymio. Ji atlošė pečius, nusipurė nemalonią akimirką ir išėjo iš miegamojo – niekam neleis gadinti šios dienos.

Praėjo per vedantį į sodą didelį kambarį aukštomis lubomis, orą čia gaivino du ventiliatoriai blizgančiomis žalvarinėmis mentėmis. Kambarys, kaip ir visas namas, buvo elegantiškas ir kimšte prikimštas rinktinių antikvarinių daiktų. Stovėdama ant slenksčio, ji pastebėjo kelias senas mokyklos drauges, Heleną ir Fransinę, kukliai besitaisančias plaukus sodo kampe. Priėjo prie jų ir leidosi pabučiuojama bei apkabinama. Kol jos plepėjo apie vaikus ir išlaikytus egzaminus, sodas pamažu pildėsi – Nikolė pagaliau atsiprašiusi pamatė, kad svečiai prancūzai jau atvykę, jie rūko ir geria, o dalis turtingų vietnamiečių sukiojasi aplink, puiukuodamiesi savo šilkais. Pamačiusi prie sesers priėjusį aukštą, plačiapečių vyrą blyškiu lininiu kostiumu, Nikolė nežinia kodėl kelias akimirkas tiesiog nepajėgė atitraukti nuo jo akių. Tada pasitaisė plaukus, atlošė pečius ir priėjo.

Silvija palietė vyro ranką ir jam nusišypsojo.

– Leisk supažindinti tave su mano seseria Nikole.

Jis ištiesė ranką.

– Aš Markas Džensonas. Daug apie jus girdėjau.

Nikolė paspaudė ranką ir dirstelėjo į jį, ryškiai mėlynos jo akys sutrikdė ir mergina tuoj nususuko.

– Markas iš Niujorko. Susipažinome, kai ten viešėjau, – kalbėjo Silvija. – Jis keliauja po visą pasaulį.

– Šiandien jūsų gimtadienis, ar ne? – paklausė jis ir nusišypsojo Nikolei.

Nikolė gurktelėjo, niekaip nepajėgdama prabilti, bet, laimei, įsiterpė Silvija.

– Turiu su kai kuo šnektelėti.

Ji pamojo kresnai moteriai kitame sodo gale, tada atsisuko į Marką ir sukikenusi palytėjo jo ranką.

– Ilgai netruksiu. Nikolė tavimi pasirūpins.

Markas mandagiai šyptelėjo. Akimirką oras, regis, visai išretėjo ir Nikolė nė nevaliojo įkvėpti. Ji muistėsi nuo kojos ant kojos, paskui galiausiai dorai į jį pažvelgė ir pasistengė pernelyg dažnai nemirksėti. Jo akys buvo it safyrai ir dėl tamsios odos atrodė dar ryškesnės.

– Na, – galiausiai pratarė.

Jis tylėjo ir tik žvelgė į ją.

Staiga susidrovėjusi, ji palietė savo smakrą. Ar kažkas jai ant veido?

– Nesitikėjau, kad būsite tokia daili, – tarė jis.

– Ak, – sutriko Nikolė. – Na, esu tikra, kad yra ne taip, – bet ko gi jis tikėjosi ir kodėl iš viso kažko tikėjosi?

– Silvija pasakojo apie jus, kai buvome Valstijose.

Jos mintys pamažu susirikiavo. Žinoma, Silvija apie ją pasakojo. Juk normalu kalbėtis apie šeimą, ypač būnant toli nuo namų.

Ji nusišypsojo.

– Vadinasi, žinote, kad esu balta varna.

Jis nubraukė ant dešinės akies vis krintančią plaukų sruogą.

– Į galvą šauna ugnis ir palapinė.

Jam pavyko švelniai paerzinti – Nikolė buvo nustebinta.

– O Dieve, ne! Nejaugi ji apie tai papasakojo?

Markas nusijuokė.

– Tebuvau trylikos ir padariau tai netyčia. Bet taip nesąžininga, jūs jau girdėjote apie mane istorijų, o aš apie jus nežinau nieko.

Ją pervėrė virpesys. Rodos, tai pajutęs, jis ištiesė ranką, bet Nikolė susivokė – jis tiesiog kviečia ją.

– Eime šampano, o paskui – kodėl gi visko man neaprodžius? Papasakosiu viską, ką tik norėsite sužinoti.

Jiedu pajudėjo ir ta vidinė įtampa, kurią Nikolė juto nuo pažinties pradžios, pamažu atlėgo, nors fiziškai ji, nesiekianti nė metro šešiasdešimties, šalia jo jautėsi mažulytė, tad dabar troško avėti aukštesnius batelius.

Prie jų su padėklų priėjo padavėjas baltu kostiumu. Markas paėmė dvi taures ir abi padavė Nikolei.

– Ar neprieštarausite, jei rūkysiu?

Ji papurtė galvą.

– Jūsų tartis ne niujorkiečio.

Jis išsitraukė pakelį „Chesterfield“ cigarečių, vieną prisidėgė ir ištiesė ranką, norėdamas pasiimti taurę. Jūdviejų pirštai susilietė ir Nikolė pajuto nuoga ranka aukštyn nuslenkantį virpulį.

– Ir nesu iš ten. Mano tėvas turi nedidelę pieninę Meine. Ten ir užaugau.

– Kodėl išvykote?

Jis stovėjo nejudėdamas.

– Matyt, troškau nuotykių. Mirus motinai, tėvas labai stengėsi, bet visas pasikeitė.

Marko balsas pakito – jame gyveno sielvartas, Nikolei tai buvo pažįstama.

– Ir mano motina mirė, – tarstelėjo.

Jis linktelėjo.

– Silvija sakė.

Akimirkai įsivyravo tylą.

Jis atsiduso ir nusišypsojo vėl grįžęs į prisiminimus.

– Dirbau visus įprastus kaimo darbus – žvejojau, medžiojau, bet tikroji mano aistra buvo motociklai. Motociklų lenktynės. Kuo pavojingesnė trasa, tuo labiau man patiko.

– Ir nesusižeidėte?

Jis nusijuokė.

– Ir ne kartą! Bet nieko rimto. Retkarčiais susilaužydavau kulkšnį ar kelis šonkaulius.

Nikolė buvo taip arti jo – uodė šilumą ir prieskoniais dvelkiančią odą. Kažkodėl Markas ją vertė jaustis laimingą, mergina kiek pasisuko ir užvertė galvą į žvaigždėtą dangų, klausydamosi cikadų ir medžiuose nerimstančių naktinių paukščių. Markas žingtelėjo šalin ir ji pastebėjo, kad dėl savo ūgio jis vaikšto atpalaidavęs galūnes it amerikiečiai filmuose – nerūpestinga eiseną, išduodanti ramybę ir pasitikėjimą.

– Sakoma, kad gegužė yra paskutinis pavasario mėnuo Hanojuje, bet šįvakar taip šilta, kad jau jaučiuosi it vasarą. Gal mieliau eitumėte vidun? – paklausė ji.

– Tokį vakarą?

Ji susijaudino ir nusijuokė. Trumpi, šviesiai rudi jo plaukai vijosi ir žvilgėjo auksu. Kažkas buvo uždegęs deglus – jų liepsnos nudažė Marko veidą ir plaukus.

– Kur apsistojote?

– Viešbutyje „Métropole“, Anri Rivjero bulvare.

Tą akimirką pasirodė Silvija ir nusitempė jį šalin. Jam dingus, Nikolė pasijuto viena ir, nors aplink juo daug žmonių, sodas regėjosi tuščias. Ji prisiminė vieną mėgstamiausių jų virėjos Lizos posakių: „Có công mài sa't có ngày nên kim“ – jei pakankamai ilgai blizginsi geležtę, gausi adatą. Nors Liza buvo prancūzė, ji kalbėjo vietnamietišškai užtektinai, kad išsisuktų turguose, ir išdidžiai cituodavo vietnamietiškus posakius. Gal metas kiek pasi-blizginti ir pačiai, pamanė Nikolė, užgrojus gyvai muzikai. Be to, laikas šokti iki aušros.

Kitą rytą Nikolė kambarių labirintu nusileido į pirmą aukštą. Nulipusi siaurais laiptais, ji pasuko ilgu koridoriumi iki galo ir stumtelėjo duris į virtuvę. Įėjusi nužvelgė baltas plytos formos plytelių sienas ir eile sukabintus varinius puodus pačiame viduryje. Naujos žalios žaliuzės suteikė virtuvei vėsos, o keturios didelės dažais kvepiančios arkos dalijo kambarį į atskiras zonas.

Liza jau buvo įsitaisiusi krėsele greta durų į šiltnamį, iš kur galėjo stebėti savo brangiajame puode burbuliuojančias daržoves. Nuo pat Nikolės gimimo Liza buvo vienintelis nesikeičiantis dalykas. Ji atrodė taip, kaip ir turėtų atrodyti virėja, – buvo putni. Vos įkopusi į penktą dešimtį, surištais į kuodą ant pakaušio nesuvaldomais žilstančiais plaukais, raudonomis nuo indų plovimo rankomis – tokia ji sėdėjo, užsikėlusি abi pėdas ant pakojo. Prijuostės kišenėje susirado pirmąją dienos cigaretę – tai buvo moteris, kuriai terūpėjo tik triušiai, driežai ar paukščiai, ir tai, kad liepą būtų saugiai atgabenti longanai, kuriuos ji vėliau konservuos.

– Ar pasiimsi kavos pati?

Nicolė linktelėjo, išipylė didelį puodelį kavos ir klestelėjo į krėslą priešais virėją.

– Man jos tikrai reikia.

– Pagirios?

– Matyt.

– Mačiau tave vakar su įdomiu vyruku.

– Kuriuo? – Nikolė stengėsi paslėpti šypsena, bet puikiai žinojo, kad nuo Lizos nieko nenuslėps.

– Spėju, jis tau patinka?

Nicolė nusijuokė.

– Buvo neįtikėtina. Tikriausiai elgiuosi paikai, bet pasijutau taip, lyg ką tik būčiau susipažinusi su žmogumi, kuris pakeis visą mano gyvenimą.

Liza nusišypsojo.

– Jis atrodė labai žavingas. Džiaugiuosi dėl tavęs, *chérie*. Šokai?

– Ne su juo. Jis ilgam neliko.

Nicolė negalėjo deramai išreikšti to pokyčio jausmo – lyg visas ankstesnis jos nevisavertiškumas tirptų. Trumpas susitikimas su Marku įsiskverbė į ją ir ji negalėjo nusikratyti minties, kad tai kai ko visai kitokio pradžia.

– Ką jis veikia?

– Neklausiau, – ji nusišypsojo Lizai ir atsistojo. – Jis amerikietis.

– Silvijos draugas?

Iš tvarkytojos kambario koridoriaus gale atsklido kažkoks triukšmas ir Nicolė patempė lūpą.

– Tai atėjo Betinė?

Liza linktelėjo. Nors jodvi drauge dirbo daugelį metų, Betinė su Liza buvo tikros priešingybės. Liza buvo putni ir apvali, Betinė – įsitempusi ir liesa kaip šakalys. Moterys nuolat vaidijosi dėl jaukaus Lizos miegamojo ir nedidelės svetainės virtuvės pašonėje – tvarkytoja negyveno name. Indauja ir skalbykla buvo tarnaitės Paulinos valdos, o dalį laiko dirbanti virtuvės pagalbininkė, kviečiama tik Lizai prireikus pagalbos, turėjo maistui ruošti skirtą kambarį.

Nicolė atidarė šiltnamį ir, uosdama drėgna žeme dvelkiantį gegužės orą, klausėsi prie namo privažiuojančio *cyclo pousse*

girgždesio. Ji apsvijio šilkiniu chalatu, dirstelėjo į žolėje gulinčius kelis ankstyvus geltonus persimonus – kur, anot Silvijos, buvo palaidoti kūnai – ir pastebėjo Ivetę, kepėjo dukterį, lipančią iš rikšos su vėjyje besiplaikstančiais tamsių jos kasų kaspinais.

Ore padvelkė šviežiai keptomis sviestinėmis bandelėmis.

Nikolė pamojo vaikui užėti ir prie nugremžto pušinio stalo pristūmė dvi kėdes. Liza jau buvo padėjusi lėkštes dviem Nikolės bandelėms su šokoladu ir Ivetės minkštos baltos duonos rieki su sviestu ir medumi.

Nors tebuvo tik dešimties, Ivetė dažniausiai pristatydavo jų gardžiuosius šeštadienio kepinius: tortą su kremu, šviežių duoną, skirtą valgyti su uogiene, sviestines pusryčių bandeles, prancūziškus raguolius ir sluoksniuotas bandeles su šokoladu. Jos vietnamietė motina žuvo nuo japonų rankos per karą, tad Ivas, beprotiškai mylintis tėvas, mergaitei stengėsi atstoti tiek motiną, tiek tėvą. Nikolei ji labai patiko.

Ji pasikišo kojas po savimi, vis nenuleisdama akių nuo Ivetės šunyčio. Trofėjus jau šniukštinėjo aplink ir akimirksniu užsoko ant kėdės.

– Blogas šuo, – Ivetė pagrasė jam kumščiu, bet buvo per vėlu, mat šunytis pasičiupo raguolį ir spruko po stalu jo sumaumoti.

Nikolė nusijuokė.

– Jis toks mielas.

– Kaip man norėjosi būti vyresnei ir ateiti į tavo vakarėlį. Ar šokių buvo?

– Vėliau, nors vakaras buvo toks gražus, kad niekas nenorėjo eiti vidun.

Liza dirstelėjo į laikrodį. Ivetei nederėjo pusryčiauti jų namuose, bet tai buvo visų trijų mėgstama rutina.

– Geriau jau keliauk, – paragino Liza ir pakėlė akis.

Nikolė ketino ginčytis, bet Ivetė nušoko nuo kėdės, prie kulnų jai suamsėjo Trofėjus.

– Tyliau, nes prikelsi visus namus, – tarė Ivetė ir čiupo šunyti į glėbį, šis nedelsdamas aplaižė visą jos veidą. Mergaitė spruko per užpakalines duris ir šiltnamį, kuriame nendres primenantys Lizos augalai pripildė orą aitraus imbierų aromato.

Vos Ivetei dingus, Nikolė pakštelėjo Lizą į skruostą.

– Negaliu patikėti, kad tau jau aštuoniolika, mergaite mano, – šniurkštelėjo virėja. – Regis, tik vakar...

Nicolė išsišiepė.

– Nagi, nesusileisk. Turiu svarbių reikalų.

– Pavyzdžiui?

– Pavyzdžiui, susiplanuoti likusį savo gyvenimą.

– Ar tai susiję su tuo amerikiečiu, kurį įsižiūrėjai?

– Nežinau, kada vėl jį pamatysiu, – Nicolė staiga suprato, kad nė nenutuokia, kiek laiko Markas pasiliks Hanojuje. Tik vylėsi, kad Rytų Paryžius, kaip šį vandeningą miestą mėgo vadinti prancūzai, savo žavesiu jį suvilios.

Vakarienauti prie stalo susėdo tik trise. Mažesnysis iš dviejų Diuvalių vilos valgomųjų buvo atgręžtas į nedidelį šiaudais dengtą paviljoną, kur greta lelijų tvenkinio stovėjo du dideli pinti krėslai ir stiklinis stalelis. Viename paviljono kampe puikavosi daili, raižyta ir laku dengta širma, atskirianti nedidelį staliuką ir sofą, kur Sofija mėgdavo rašyti. Nicolė visą trumpą laiką, skirtą susitvarkyti prieš vakarienę, iššvaistė beskaitydama, tad dabar tik perbraukė plaukus pirštais ir užvertė akis į lubas. Jai niekada jos nepatiko – buvo nudažytos mėlynai, su išpieštais baltais debesimis ir cherubinais, skraidančiais aplink pačiame viduryje pūpsantį ventiliatorių.

Sode Nicolė išgirdo povus.

– Prakeiktieji, – nusikeikė tėvas. – Kelia velnišką triukšmą.

– Bet jie tokie gražūs, – tarė Nicolė. – Nemanai?

– Ar jai būtina laikyti juos sode? Veda mane iš proto.

– Tėvas teisus, – pritarė Silvija. – Jie klaikiai erzina.

Valgyti baigė tylomis. Lėtai besisukantis ventiliatorius neišvaikė karščio. Sunkios šilko portjeros, surištos virvelėmis su aukšniais kutais, nebuvo užtrauktos, o lengvos muslino užuolaidos pleveno pūstelėjus švelniausiam vėjeliui. Kvykti nesiliaujantys povai tik dar labiau niaukė tėvo nuotaiką.

Bebaigdamas desertą, jis pažvelgė į Silviją bei Nikolę ir prabilo:

– Džiaugiuosi, kad judvi abi čia.

Seserys susižvalgė. Pastaruoju metu namuose tvyrojo nerami atmosfera: liesi, įsitempę vyrai baltomis kariuomenės uniformomis nešdavo kažki kokias žinutes, nuolat skambėjo telefonas, o tėvas atrodė vis labiau išvargęs. Nikolė pastebėjo, kad namuose ėmė lankytis vis daugiau amerikiečių, ir padarė išvadą, jog jie greičiausiai būsią iš centrinės žvalgybos valdybos. Paklaususi apie tai Silvijos, konkretaus atsakymo nesulaukė. Panašu, kad nė viena iš merginų tikrosios priežasties nežinojo.

Tėvas kiek pasimuistė kėdėje.

– Nikole, dabar, kai tau jau aštuoniolika, noriu papasakoti apie savo planus. Tikėjaisi apie tai prabilti, kai jums abiem sukaks dvidešimt vieni, bet viskas pasikeitė, nes imuosi dirbti su vyriausybe.

– Kaip? – paklausė Silvija.

– Taip, tad nebegalėsiu tvarkyti verslo.

– Kokios bus tavo pareigos, tėti? – paklausė Nikolė.

– Tikslios pareigos yra įslaptintos, bet dėl visų mano turimų kontaktų su vietnamiečiais jiems atrodo, kad šiam darbui esu tinkamiausias. Didžiulė garbė būti išrinktam dirbti Prancūzijos labui.

– Ar dirbsi čia, Hanojuje?

– Daugiausia, – jis stabtelėjo. – Tai gali jus nustebinti, bet manau, kad kompanijai bus geriausia, jei ją valdys tik viena iš

jūsų. Kadangi Silvija vyresnė, nusprendžiau valdžią nuo pat šios akimirkos perleisti jai.

Nikolė dirstelėjo į seserį, bet Silvija tik nuleido akis ir ėmė kuistis su servetėle.

– Iki metų galo viskas bus perrašyta Silvijos vardu, bet nedidelę šilko krautuvę pasaugojau tau, Nikole.

– Aš nesuprantu. Kodėl negalime pasidalinti? Visada maniau, kad vieną dieną mudvi su Silvija drauge valdysime verslą.

Jis papurtė galvą.

– Silvija vyresnė ir išmintingesnė. Ji turi daugiau patirties, ypač su Amerikos rinkomis, tad teisinga valdžią perduoti jai. Jei tu būtum taip sąžiningai mokiusis licėjuje kaip tavo sesuo, būtum turėjusi daugiau galimybių. Juk ir pati tai supranti.

Nikolė susiraukė.

– Tai Silvija bus atsakinga už Polą Bertą?

Jis linktelėjo.

Nikolė paskubomis gurktelėjo, akyse iškilo įspūdingas Diuvalių dvaras, nuostabios kupolinės jo lubos, poliruoto tikmedžio laiptai ir elegantiški viršutiniai aukštai su balkonu. Dvaras stovėjo Polo Berto gatvėje, dažnai vadinamoje Eliziejaus laukais. Nikolė jį dievino.

– Kas dar? – paklausė ji.

Jis įsispoksojo kažkur jai virš galvos ir ėmė skaičiuoti lenkdamas pirštus.

– Importas ir eksportas bei prancūzų kvartalo prekyvietė.

Nikolė žinojo, kiek daug jų tiekiamo šilko gaunama iš Hujė, ten eksporto šaltinis ir ten buvo jos viltys.

– Tikėjaisi vieną dieną tapti pirkimų vadove. Maniau, dėl to ir ėmeisi mane į šilko kaimus, kol Silvija buvo Amerikoje.

Jis išsitraukė iš kišenės cigarą ir pabeldė juo į stalą.

– Klausyk, man labai gaila tave nuvilti, *chérie*, bet taip jau yra. Vis dar gali baigti mokslus arba priimti mano siūlomą šilko krautuvę – kitaip teks surasti tau mielą vietnamietį vyrą.

Jis juokavo, bet Nikolė nepajėgė sulaikyti sielvarto ašarų.

– Maniau, kad senoji krautuvė apleista.

Iš lauko atsklido dar vienas kvyksmas. Tėvas išpūtė skruostus ir taip sučiupo stalą, kad pabalo krumpliai. Nikolė uodė jo kvapą – odą, brendį ir cigarus – ir stebėjo, kaip išsipučia šnervės.

– Prakeikti paukščiai, – sušnypštė.

Nicolė pasijuto priblokšta. Su Europa buvo lygiai tas pats. Silvija važiavo, o ji ne. Na, žinoma, tai įvyko ne be priežasties – per aštuonioliktąjį Silvijos gimtadienį ji netyčia padegė palapinę.

Tėvas pakilo.

– Judvi likit ir pabaikit vakarieniauti. Liza netrukus turėtų atnešti kavą. Aš savąją gersiu darbo kambaryje.

Nikolei pavyko nulaikyti karštas, vokus deginančias ašaras.

– O dėl verslo, prisimink, kad Silvija penkeriais metais už tave vyresnė ir yra itin patikima. – Priėjęs prie durų, tėvas grįžtelėjo. – Tu metei mokslus prieš pat egzaminus ir dingai ištisoms dienoms, ko dar gali iš manęs tikėtis? Tavęs ieškojo visos policijos pajėgos. O tuo metu tu su ta kvaiša savo drauge nusprendei autobusu nukeliauti į Saigoną. Juk turėjai žinoti, kad jaudinsimės. Galėjo nutikti bet kas.

Ji panarino galvą. Ar kada nors leis jai tai užmiršti?

– Žinau. Labai atsiprašau. Nepagalvoju.

– Na, dabar turi pagalvoti, tegaliu tikėtis, kad iš savo klaidų pasimokei.

– Pasimokiau, tėti. Tikrai.

– Tad įrodyk tai – atgaivink krautuvę. O tada pažiūrėsime, ką dar pajėgi nuveikti.